

دستور العمل

برگزاری مجازی دوره های (رسمی و غیررسمی)

مرکز تخصصی آتونند خراسانی

اداره کل آموزش
دفتر تبلیغات اسلامی
خراسان رضوی

با توجه به شیوع بیماری همه گیر کووید ۱۹ در کشور و تداوم آن و همچنین لزوم اجرای سیاست‌های انقباضی بودجه‌ای در سال جاری، مرکز تخصصی آخوند خراسانی در نظر دارد کلیه دوره‌های آموزشی این مرکز را در بستر فضای مجازی با استفاده از سامانه آموزش مجازی LMS برگزار کند. بدین وسیله، دستورالعمل برگزاری کلاس‌ها و و ارزیابی دانش‌پژوهان شاغل به تحصیل در این دوره‌ها بر اساس چهار بعد زیرساخت و تجهیزات آموزشی، محتوای آموزشی، اجرای دوره‌های آموزشی و ارزشیابی دانش‌پژوهان تدوین و ابلاغ می‌گردد. امید است با پیاده‌سازی دقیق آن بتوان افزایش کارآمدی آموزش و تبلور آن در عمل را مشاهده نمود.

بخش اول: کلیات

ماده ۱- تعاریف

آموزش مجازی: انتقال مفاهیم آموزشی با بهره‌گیری از سیستم‌های الکترونیکی همچون کامپیوتر، اینترنت و گوشی‌های هوشمند که در بستر اینترنت و با هدف صرفه‌جویی در وقت، انعطاف‌پذیر کردن روش مطالعه مطابق نیاز دانشجو، بهره‌مندی از مزایای کار گروهی در مطالعات برخط^۱، دسترسی به تکنولوژی‌های جدید، استفاده از اطلاعات به‌روز، امکان یادگیری در هر زمان و هر مکان و کاهش هزینه‌های یادگیری صورت می‌پذیرد.

سامانه: منظور سامانه یکپارچه آموزش مجازی LMS می‌باشد که کلیه آموزش‌های دوره‌های رسمی و غیر رسمی در بستر آن انجام می‌شود.

مرکز: منظور مرکز تخصصی آخوند خراسانی واقع در دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم شعبه خراسان رضوی می‌باشد.

کلاس برخط: جلسه درسی که به صورت زنده و با حضور استاد درس و دانش‌پژوهان برگزار می‌گردد.

کلاس غیربرخط^۲: جلسه درسی که استاد به تنهایی محتوای لازم برای تدریس در یک جلسه آموزشی را در قالب صوت و تصویر همراه با فایل‌های آموزشی در جلسه مربوط به هر درس در سامانه بارگذاری می‌نماید.

ماده ۲- اهداف

- کاهش حضور فیزیکی دانش‌پژوهان و اساتید و پیشگیری از شیوع بیماری کوید ۱۹ در شعبه خراسان
- رفع محدودیت‌های زمانی و مکانی در ارائه آموزش‌ها

¹ Online

² Offline

- بهره‌گیری از امکانات و زیرساخت‌های الکترونیکی موجود در دفتر تبلیغات اسلامی در جهت پیشبرد اهداف آموزشی
- توسعه قابلیت‌های آموزشی و توان و تخصص موجود در اداره کل آموزش به فضای مجازی و محیط الکترونیکی
- ارتقاء کیفیت آموزش‌ها با تکیه بر شیوه‌های آموزشی ترکیبی برخط و غیربرخط و استفاده از ابزارهای آموزشی متنوع
- تسهیل ارتباط بین دانش‌پژوهان و اساتید از طریق سامانه آموزش مجازی

بخش دوم: زیرساخت و تجهیزات آموزشی

ماده ۳- به منظور برنامه‌ریزی و نظارت بر فعالیت‌های آموزش مجازی مرکز، کمیته‌ای تحت عنوان کمیته تخصصی آموزش مجازی با عضویت رئیس اداره برنامه‌ریزی و فناوری آموزشی، رئیس اداره امور آموزشی و رئیس اداره امور آموزشی و تهذیب تشکیل می‌گردد که ریاست این کمیته بر عهده رئیس اداره برنامه‌ریزی و فناوری آموزشی می‌باشد.

تبصره: رئیس کمیته می‌تواند به فراخور نیاز نسبت به دعوت از افراد و کارشناسان صاحب‌نظر جهت حضور در جلسات این کمیته دعوت به عمل آورد.

ماده ۴- مرکز موظف است منابع انسانی و تجهیزات مورد نیاز برای پشتیبانی از آموزش مجازی را فراهم آورد.

تبصره ۱: اداره برنامه‌ریزی و فناوری آموزشی وظیفه دارد نسبت به شناسایی، ارایه و راه‌اندازی تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری مورد نیاز برای برگزاری دوره‌های آموزش مجازی اقدام نماید.

تبصره ۲: تصمیم‌گیری در رابطه با تعیین کارشناسان پشتیبان کلاس‌های برخط و تعداد آنها بر عهده کارگروه تخصصی آموزش مجازی خواهد بود.

تبصره ۳: اداره برنامه‌ریزی و فناوری آموزشی موظف است با بهره‌گیری از کارشناسان متخصص خود نسبت به آموزش مهارت‌های لازم جهت برگزاری کلاس‌های آموزشی به کارشناسان پشتیبانی، اساتید و دانشجویان اهتمام ورزد. این آموزش‌ها باید به صورت مجازی و در قالب فایل‌های آموزشی ویدئویی باشد.

ماده ۵- کلیه کلاس‌های آموزشی مرکز در بستر سامانه آموزش مجازی دفتر تبلیغات اسلامی به آدرس اینترنتی <http://lms.dte.ir/login/index.php> برگزار خواهند شد.

مجازی (اعم از استاد و دانش‌پژوه) در صورت درخواست آنها فراهم آورد.

بخش سوم: محتوای آموزشی

ماده ۷- استاد درس موظف است سرفصل‌های مصوب درس را مطابق با کلاس‌های حضوری بطور دقیق و کامل و بر اساس اهداف درس در کلاس‌های آموزش مجازی تدریس کند.

ماده ۸- نحوه ارایه مطالب درسی باید منطبق با مقتضیات کلاس‌های غیربرخط و برخط باشد.

تبصره: استاد درس موظف است فایل‌های آموزشی و منابع اصلی و تکمیلی مرتبط به درس (کتاب، جزوه، مقاله، وب سایت، صوت، تصویر و ...) را در سامانه آموزش مجازی معرفی و یا بارگذاری نماید.

ماده ۹- با توجه به امکان مباحثه در کلاس‌های برخط، استاد درس موظف است از این امکان بهره برده و از برگزاری کلاس بصورت یک طرفه پرهیز نموده و دانشجویان را نیز در مباحث مشارکت دهد.

ماده ۱۰- زمان‌بندی هر جلسه برخط توسط استاد درس باید به گونه‌ای تنظیم شود که شامل سه بخش ارایه محتوای درس، پرسش و پاسخ و ارزشیابی از دانش‌پژوهان باشد.

تبصره: برای کلاس‌های غیربرخط دانش‌پژوهان می‌توانند حداکثر ۱۲ ساعت بعد از کلاس از طریق تالار گفتگو پرسش‌های خود را مطرح و استاد درس نیز باید تا حداکثر ۲۴ ساعت نسبت به ارایه پاسخ مناسب اقدام نماید.

ماده ۱۱- زمان بارگذاری محتوای آموزشی در سامانه باید به صورت منظم و به گونه‌ای باشد که دانش‌پژوه فرصت آمادگی برای آزمون‌های درس را داشته باشد.

بخش چهارم: اجرای دوره‌های آموزشی

ماده ۱۲- ثبت نام در دوره‌های آموزشی بصورت اینترنتی بوده و صرفاً جهت احراز هویت، دانش‌پژوهان لازم است به صورت حضوری و طبق زمان اعلام شده از سوی اداره امور آموزشی و تهذیب به مرکز مراجعه نمایند.

ماده ۱۳- اداره امور آموزشی و تهذیب موظف است ۱ ماه قبل از برگزاری دوره‌های آموزشی نسبت به تعریف دوره‌های آموزشی در سامانه آموزش مجازی اقدام نماید.

ماده ۱۴- تقویم زمانی سال تحصیلی و کلیه اطلاعیه‌های آموزشی از طریق وبسایت معلم به آدرس <http://maalem.ir> اطلاع‌رسانی خواهد شد.

برخط و غیربرخط و همچنین شناسایی نیازهای مهارتی اساتید حاضر جهت توانمندسازی آنان اقدام نماید.

ماده ۱۶- کارشناس پشتیبان کلاس درس باید در پایان نیمسال تحصیلی نسبت به ارایه لیست حضور و غیاب تأیید شده توسط استاد به اداره امور آموزشی و تہذیب اقدام نماید.

ماده ۱۷- استاد درس موظف است به ازای هر واحد درسی ۶ جلسه کلاس غیربرخط و ۲ جلسه کلاس برخط برگزار کند. به این ترتیب که بعد از هر ۳ جلسه کلاس غیربرخط ۱ جلسه کلاس برخط برگزار شود.

ماده ۱۸- استاد درس موظف است روزانه به سامانه آموزش مجازی مراجعه و به پیام‌های دریافتی و مباحث مطرح در تالار گفت‌وگو پاسخگو باشد.

ماده ۱۹- چنانچه برخی از کلاس‌های درس برخط به علت غیبت موجه استاد تشکیل نشود وی متعهد است آنها را جبران نماید.

ماده ۲۰- بارگذاری محتوای درسی غیربرخط توسط استاد باید طبق زمان‌بندی سال تحصیلی بوده و از تجمیع مطالب برای پایان ترم پرهیز شود.

ماده ۲۱- محتوای بارگذاری شده غیربرخط دروس جاری و لینک کلاس‌های برخط ذخیره شده تا یک ماه بعد از تأیید نمرات برای دانش‌پژوهان و استاد درس قابل دسترسی می‌باشد.

ماده ۲۲- اداره امور آموزشی مرکز موظف است از طریق کارشناسان گروه‌های آموزشی به صورت مداوم بر کیفیت عملکرد محتوایی کلاس‌ها نظارت داشته باشند.

ماده ۲۳- اداره امور آموزشی و تہذیب موظف است از طریق کارشناسان کلاس نسبت به امور اجرایی کلاس‌های مجازی نظارت کرده و از طریق پنل پیامکی و یا سامانه آموزش مجازی هر گونه بروزرسانی و تغییر در برنامه کلاس‌ها را به اطلاع دانشجویان برساند.

ماده ۲۴- مسئولیت رفع اختلال‌های پیش آمده در سامانه و همچنین کلاس درس بر عهده پشتیبان فنی سامانه می‌باشد.

تبصره: پشتیبان فنی سامانه در مورد مشکلاتی که ناشی از فصول استاد و یا دانش‌پژوه در فراگیری فایل‌های راهنمای کاربری سامانه می‌باشد مسئولیتی ندارد.

ماده ۲۵- اداره امور آموزشی و تہذیب موظف است با همکاری اداره برنامه‌ریزی و فناوری آموزشی نسبت به ارزیابی کیفیت آموزش مجازی از دو بعد اساتید و خدمات پشتیبانی بر اساس شاخص‌های تعیین شده در کمیته تخصصی فضای مجازی اقدام نماید.

تعیین شده در کمیته تخصصی آموزش مجازی اقدام نماید.

ماده ۲۷- کلیه دانش پژوهان موظف به حضور در کلاس های برخط و غیربرخط می باشند.

تبصره ۱: دانش پژوه موظف است حداکثر ۴۸ ساعت پس از بارگذاری فایل های جلسه غیربرخط توسط استاد نسبت به مشاهده آنها اقدام نمایند. در غیر این صورت برای آنها غیبت منظور خواهد شد.

تبصره ۲: دانش پژوهان موظفند نسبت به هر کلاس مجازی غیربرخط که برگزار می شود، خلاصه درس را به صورت مکتوب حداکثر تا ۲۴ ساعت پس از مشاهده محتوای بارگذاری شده توسط استاد به کارشناس گروه آموزشی خود تحویل دهند. عدم تحویل خلاصه درس به منزله غیبت در آن جلسه محسوب خواهد شد.

ماده ۲۸- دانش پژوهان ملزم می باشند در بازه زمانی معین شده توسط اداره امور آموزشی و تہذیب مرکز نسبت به ارزیابی اساتید درس اقدام کنند. در غیر این صورت مجاز به شرکت در آزمون درس نمی باشند.

بخش پنجم: ارزشیابی دانش پژوهان

ماده ۲۹- روش ارزشیابی در آموزش مجازی بصورت کیفی می باشد. بدین صورت که دانش پژوه با روش هایمانند ارایه شفاهی، آزمون های مستمر برخط، تحقیق، تمرین، پروژه، نقد نظریه، تکلیف های نوشتاری و ... در یک بازه زمانی مشخص از سوی استاد درس در بستر سامانه آموزش مجازی ارزشیابی می شود. ارزشیابی می تواند به صورت ترکیبی از روش های فوق نیز انجام شود.

تبصره ۱: برای برگزاری آزمون شفاهی می توان با ایجاد کلاس برخط در سامانه و از طریق نرم افزار ادوبی کانکت پرسش و پاسخ شفاهی و چهره به چهره را بین استاد و دانش پژوه برقرار نمود.

تبصره ۲: برای برگزاری آزمون برخط می توان به سه روش ذیل اقدام نمود:

۱. سوالات چندگزینه ای / صحیح - غلط / بله - خیر که امکان درج پاسخ در سامانه دارد.
۲. سوالات کتبی تشریحی کوتاه پاسخ یا بلند پاسخ که دانشجو همزمان پاسخ را تایپ می کند.
۳. سوالات تشریحی که دانشجو پاسخ سوالات را طبق نظر استاد، یا بر روی برگ کاغذ نوشته و از آن عکس می گیرد و یا با ضبط صدای خود پاسخ می دهد و سپس فایل مربوطه را در سامانه مجازی بارگذاری می نماید.

ماده ۳۰- سوالات آزمون برخط باید به گونه ای باشد که دانش پژوه نیازی به مراجعه به مراجع مختلف از جمله اینترنت و یا صرف وقت بیش از اندازه نداشته باشد.

ارایه مستندات کافی امکان پذیر خواهد بود.

ماده ۳۲- لازم است کلیه آزمون‌ها و سوابق ارزشیابی هر درس به صورت کامل در سامانه ضبط و نگهداری شود.

ماده ۳۳- استاد درس موظف است نحوه ارزشیابی و جزئیات آن را در ابتدای ترم در قسمت تابلو اعلانات سامانه آموزش مجازی ثبت نماید.

ماده ۳۴- ارزشیابی دانش پژوهان باید از محتوای بارگذاری شده در سامانه و مطالبی باشد که استاد آنها را تدریس نموده است.

ماده ۳۵- سوالات آزمون برخط و پیوست‌های آن باید حداقل ۷۲ ساعت قبل از برگزاری آزمون توسط استاد درس در سامانه آموزش مجازی ثبت گردد.

ماده ۳۶- برای کاهش احتمال تقلب در آزمون حتی الامکان از سوالات مفهومی استفاده شده و به گونه‌ای طراحی شود که شماره سوال و گزینه‌های آن به صورت تصادفی برای دانش پژوه نمایش داده شود.

ماده ۳۷- زمان برگزاری آزمون برخط باید به میزانی در نظر گرفته شود که هم دانش پژوه فرصت پاسخ به کل سوالات را داشته باشد و هم زمان زیادی برای برقراری ارتباط با دیگران نداشته باشد.
تبصره: مدت زمان برگزاری آزمون برخط نباید از ۲ ساعت تجاوز کند.

ماده ۳۸- استاد درس می‌تواند راهنمایی‌های لازم را در خصوص آزمون برخط در قالب یک فایل صوتی و یا متنی در سامانه بارگذاری نماید.

این دستورالعمل در ۵ بخش، ۳۸ ماده و ۱۲ تبصره، پس از بررسی، اصلاح و تصویب در کمیته تخصصی آموزش مجازی توسط رئیس محترم مرکز تخصصی آخوند خراسانی و مدیر اداره کل آموزش دفتر تبلیغات اسلامی شعبه خراسان رضوی ابلاغ می‌گردد.